

ئىسلامىيەتتىكى سىياسىيەت ۋە تىرۈرۈش لىقە كوردىستان، دەرھائىشەتەي كام

ژىنگەي سىياسىيەت ۋە كۆمەلەيەتەي يە؟

عبدالله مەحمود

abdulla.mahmud@gmail.com

لەگەل ئاشكرا بونى باندى تىرۈرۈشتەي شىخ زانا، ۋە زۆرچارى تىرىش لەئاكامى كوردەويەكى درندانە ۋە ناوازەي ئىسلامىيەكاندا، بەتايىبەتەي شەكردەوانەي كەراستەوخۇ دەسەلاتى كوردى دەكەنە نىشانە، دەيان باس ۋە لىكدانەو، ۋوتارو تەعللىق، بەشىۋەي جۆراوجۆر كۆمەلگەي كوردىستان دائەگرن، باسى ھۆكارەكانى ئەم كوردەوانە، سەرچاۋە ۋە ژىنگەي سەرھەلدان ۋە زىادكردىيان، كۆمەكى ئەولايەنانەي كارەكەيان ئەنجامداۋە، رىگەي بەرگرتن بەدوبارەبونەويەيان ۋە..... تاد دەھىنرەنە گۆر، بەلام زوو ئەم باس ۋە خواستەنە بەرەوخاۋبونەو ئەچن ۋە لە جىياتى ئەۋەي پەرەي پىدەرەيت بۆ سازدانى بزوتنەويەكى جەماۋەرى فراۋانى ۋە ھا كەگوشارى ئەۋەندە زىادىكات تاكۆمەلگا بەھىزى خۇي ۋە داسەپاندى خواستەكانى تەسفىيە حسابى خۇي لەگەل ئەم روداۋانە ۋە رەوتەكانىيان جىياكاتەو، بەزۋوي رەوتى رەخنە لە ئىسلامى سىياسىيەت ۋە ئىسلامىيەكان تا رادەي باسى ئەكادىمىيە ۋە گشتى دەھىنرەنەو ۋە دىسان ۋەكو ئەۋەي چاۋەرەپىي روداۋ مەرگەساتىكى گەرەترى داھاتوبكرەيت، ئەم رەوتى رەخنە ۋە پەردەھەلمائىنە لە ئىسلام ۋە ئىسلامى سىياسىيەت ۋە كاروكرەو ۋە پەيامەكانىيان ھەلدەگىرەيت بۆدواي ئەۋروداۋەي ھەموو لە چاۋەرۋانىيەكەيدا راۋەستاۋن.

ئەمجارەش لەگەل ئاشكرا بونى باندى تىرۈرۈشتەي شىخ زانا، ھەرەكو روداۋى خىلى ھەمە " سەرپارى جىياۋزى دوو روداۋەكە " كەمپىنىكى فراۋان لە دىرى ئىسلامىيەكان ۋە ئىسلامى سىياسىيەت ۋە مېنەرو مەزگەۋتەكانىيان دەستى پىكرد، كە تائىستاش دىرىژەي ھەيە، ديارە مەبەستەم لەو كەمپەينە كەمپەينى بەرەي رادىكال ۋە پىشكەۋتەنخۋازى كۆمەلگەي، نەك كەمپەينى شل ۋە شلوى ۋە سازشكارانەي قەلەمە گىرنگن ۋە مۇلەتپىدراۋەكان ۋە دەسەلاتى لانەي كۆنەپەرستى ۋە دواكەۋتوى.

ئەمە بۇ ۋايە؟ بۇ كەمپەين ۋە رەخنەكان لەگەل روداۋە دلەتەزىنەكان دەست پىدەكەن ۋە پاشان تەۋاۋ ئەبن؟ بۇ دىرىژە پەيداناکەن تا رادەي كۆتايىيەنەي يەكجارى بەو مەرگەساتانەي ئىسلامىيەكان ئەنجامى ئەدەن؟ بۇ رىگەي تەسفىيە حسابى يەكجارى لەگەلەيان ناگىرەيتە بەر؟ ۋە سەرئەنجام چى بكرەيت بۆئەۋەي بۆھەمىشە دەستى دىن لەسەر ژىيانى سىياسىيەت ۋە كۆمەلەيەتەي كۆمەلگا كۆتا بكرەيت؟ ۋە دەيان پرسىيارى تر...

ئايدۆلۇژىيەي ئىسلام، سەرچاۋە ۋە تەۋجىيەي تىرۈر

بۇ بەرەي رادىكال ۋە پىشكەۋتەنخۋازى كۆمەلگا ۋە رۆشنىبران ۋە قەلەم بەدەستانى ئەم رەوت ۋە بەرەيە، ھىچ لەۋە رۆشنتى نىيە، كە دىنىي ئىسلام، كە مانقىستەكەي قورعان ۋە حدىسەكانى پەيامبەرى ئىسلامە، كە فتۋادەرانى مەرچە ۋە مەلاكان، كە پىرۋى سىياسىيان ۋە پىراكتىكىيان گروپ ۋە رەوتە ئىسلامىيەكان، كە

بارەگا سەرەكى و ناسراو و باوەكانیان مزگەوت و تەكیە و خانەقاكان، كەسەرچاوەى داھات و پارەوپولیان، تیرۆرى ئابورى كۆمەلگایە، ناكرى يەكە بەیەكەى ئەمانە كە زنجیرەىەكى تىكەلەكىشراوى سەرچاوەگرتون لەئایدۆلۆژىای ئىسلام، لە پوداوەكاندا بۆیان بگەریین، بەلكە روداوەكان بەرئەنجامى راستەوخۆى ئەمانەن، و ئەبى لەسەرچاوەكەیانەو، بۆى پروانین.

ئەو كە بنەماى تیرۆرىسم سەرچاوەكەى ئایدۆلۆژىایە، راستیەكى سەلماو و حاشتەلەنگەرە، دینی ئىسلام، ئایدۆلۆژىاكەى "قورعان و حدیسە" كە لەسەر بنەماى كوشت و كوشتارو تیرۆر بیناكراو، لەسەر بنەماى بىمافى و زۆلم و زۆرو ھەلاواردن پۆنراو، پایە ئەساسیەكانى ئەم ئایدۆلۆژىایە نەگۆرو دەستلەینەدراو، ئەمە حوكم و بىراراتى ھىزىكى ئىلاھى سەرو ئىنسان، سەرو چىنەكان، سەرو لىكدانەو ھەرخنەگرتنە، سەرو ئەزمەىە، دنیاو پىرەوى گۆرانى ھىچ پەيوەندیەكى بە ئىنسانەو نىە، ئەو ھى تەحەكوم بەسەر پانتای گۆى زەوى و ئاسمان و دەریاكانەو ئەكات، ئەو ھى نىزامى ژيانى ھەموو زىندەو ھەركانى پىكھىناو ھى شىو ھى بەپىو ھى چونی ژيانى ديارى كردو ھى، ئەو ھى سەرو ھى و سامان دەدات و دەبىریت، ئەو ھى حەق و ناحەق ديارى دەكات، تاد، ھەر ئەو قودرەتە ئىلاھىیە، ھەستەنەو بەرو ھى ھەركام لەو بنەماو پایە سەرەكیانە، بەماناى ھەستەنەو ھەرخنەو لە قدرەتى ئىلاھى و نوینەرەكەى "پەيامبەرى ئىسلام"، ئەمەش كفرە و دژایەتى قدرەتى قادر "خودا"!!.

بۆ ئەمەش لە پەيامى كوشت و كوشتار زياتر شتىكى تر نىە، (قاتلو من اجل اللہ)، ئەم بچەنگن لە پىناوى خودادایە، جگە لە بچەنگن لە پىناوى دەسەلاتدا ھىچى تر نىە، چ ئەوكاتەى ئىسلام سەرىھەلدا ھەر بۆئەمەبوو، چ ئىستا ھەربۆئەو ھى، ئەگەر جىاوازیەك ھەبىت تەنھا ئەو ھى، ئەگەر ئىنسانى سەردەمى زياتر لە 14 قەرن پىش ئىستا لە ناكامى پەى نەبردنى بەدنياو پوداوەكانى، ھەلەناكامى نەزانى و دامامى ناچاربوو ھى بە خورافەى ئىسلامى بدات و ئەگەر دژایەتەكى كرايىت لەلایەن بالەكانى تری خانەوادەى ئىسلامەو بەكوشتار ھەلام دراو ھەو ھى شمشىرو سەرىھەراندىن وتىربارانكردن و بەغەنیمەتگرتنى سەرو ھى و سامانى بوو، ئەو ئىستا ھەر ئەو ئىسلامە دەو ھى بەزۆر ئىنسانى مۆدىرنى ئەم سەردەمە بە تیرۆرو كوشتار و خۆتەقاندنەو بەسەیارەو تەیارە، و مېترۆ تەقاندنەو، بەبەكارھىنانى چەكى بايەلۆژى و.... بۆ داسەپاندنى دەسەلات بەپىو ھى.

روداوو كارەساتەكانى چەندىن دەھى رابردو بەتایبەتیش نىك بە سى دەھى رابردو، لەھەموو گۆشەو كەنارەكانى دنیادا، گۆشە بەگۆشەى زەبرزەنگى ئىسلامى دنیاى ئەم سەردەمەن.

ژینگەى تیرۆرىزمى ئىسلامى لەكوردستان چى یە ؟

تیرۆرى ئىسلامیەكان ئەوكاتە دەست پىناكات، كە تەقىنەو ھىەك ئەبىستىن، كە لاشەى پارچە پارچە كراو ئەبىنن، كە داروخانى كتیبخانەو سالۆنەكانى سىنەماو شوینەكانى گەشتوگوزار، شوینەكانى مەیفروشى و مېترۆكان و كۆشكەكانى ناو ھى بازگانى و سەفەرەتخانەو كونسولنى.... دەبىنن، ھە ئەوكاتە دەست پىناكات كە سەیارەى بۆمبىزكر او ئەتەقىتەو ھى، كە تیرۆرى روناكىران و شاعىران، گۆرانى بپژو، مخالفى یە سیاسىەكانى ئىسلام ئەبىنن، كە تىزاب بارانكردنى ژنان ئەبىنن، كە حجاب و سەنگسار قۆلپىن و ملپەراندىن ئەبىنن،... نا، بەرلەو ھى ئایدۆلۆژىاكەى ئەبىنن، بەرلەو ھى تىكەلەو ھى ئەو ئایدۆلۆژىایە لە دەسەلات، لەحكومەت و دەولەتدا، لە پەروەردەو فېركردن و یاساكاندا ئەبىنن، كە لەدەیان بلىنگۆى جۆراو جۆرو لە

دەيان بىنكەى بارھىنان، و لەناوخەرمانەيك لە پارەى بۆ ھەلپژا، لەھەلومەرجى نەخوازەوى ئابورى و پىشتىوانى دەسەلاتدا.....يدا تەوجىھ دەكرىن، بۆيەش ئەبىت رەخنەو بەرامبەركىكە لەدژى ئايدۆلۆژياكەو بۆلەنگۆكانىھە تادەگات بەبەرامبەركى يەكى كۆمەلایەتى بۆى وەپرى بخرىت.

بەر لەتەقىنەوھەكان و ھەوالى درندایەتیهكان، تەوجىھى درندایەتیهكە قیژەوتترە، بئەمە سادەتر بکەمەو، چ لەو درندایەتى ترە، كەپۆژانە ياساى دژى ژنى ئىسلامى دەمەزەرد ئەكرىتەو، و ژنان دەبنەقورىانى تىرۆرىزمىكى تەدرىجى ياساى و لە ژىر ناوى شەرەف و ناموسدا كوشتار دەكرىن، خۆقورىانى ئەمانە سەد بەرابەرى ئەو تەقىنەوھە كارە ئىرباىانەن كە ئىمە رۆژانە ئەبىن، ئەگەرئەمە دەسەلاتى كۆنەپەرستانەى ئاودراو بەئىسلاموشىخ زاناکان نىشان ئەدات، ئەبى ئىمە بۆ شەرى خۆمان لەدژى ئىسلام و دەسەلات، ئەوقورىانىانەى ژنان نىشان بەدەين كەدەسەلات، پەردەپۆشى كردووەو بەرگى ياساى پىداو.

بەرلەوھى سەيارەى پارچەپارچەبوى تىكەلاو لەلاشەى ئىنسان رامن بچلەكىنى، دەبى فتواى مەلاو ئاخوندەكان، مەرجهەكانىان رامن چلەكىنى كە بەرچاوى دەسەلاتەو، فتواى كوشتنى كەسانى پىشكەوتنخاوازو رادىكال و مەدەنى ئەدەن، دەبى بەرلەوھى بۆنكرۆزى دارودرەخت و گۆلى سوتاوى سەيراگان ھەراسانمان بكات، دەبى بانگەواز و پەيامى ئىسلام لەدژى سەيران و گەشتو گوزارو مەینۆشىن، كزە لە جەرگمان ھەلسىنى،... درندایەتیهك و تەوجىھى تىرۆرىك كە رۆژانە ئەكرىت، سەدئەوئەندەى بارتەقاي تىرۆرەكانە، تىرۆرەكان لە فتواكان كەمترن، تىرۆرەكان لە تەوجىھى تىرۆر كەمترن، تىرۆرەكان لە پەيامى تىرۆرەكان كەمترن، ...

كوشتارى كۆمەلگا لە لاىەن ئىسلامىھەكان و دەسەلاتى بەرگى كەرلىيان بەر لە تىرۆرەكانىان دەست پىدەكات، و ھەتا دەتوانىن بلىن تىرۆرى سەرەكى و سەراسەرى و ھەمەگىرو ھاوكات لەيەك ساتدا لە شوىنكى ترە، تەماشاكەن، چ شتىك لەوتىرۆرە گەورەترە، كە رۆژانە چەندىن مزگەوت بەردى بناغەيان دائەنرىت، رۆژانە دەيان مەلا دادەمەزرىن، كولىھى شەرىعەو دەرسى دىنى دەكرىنەو، دەسەلاتىش ئەمە ئەكات، مەگەر ئەمە تىرۆرى بەرفراوانترى كۆمەلگا نىھ كە بەرلە بزوئەوھەو كۆمەل و يەكگرتوو ئەنساو و.... دەسەلاتى سىياسى ئەيكات؟

پىشوازى و تەشرىفاتىك كە لەسەرانى ئىسلامى و كۆنەپەرستانى ئىسلام دەكرىت لەلاىەن دەسەلاتەو، تىرۆرى مۆدىرنىزمى كۆمەلگا و شەرى خەلكى پىشكەوتنخاوازو مەدەنى نىھ؟

پارەو پۆلىك كە تەرخانى مزگەوت و تەكىھەو خانەقاكان، تەرخانى مەلاو كارمەندانى ورددرشتى تر ئىسلامى، تەرخانى مەرقد و شىخ و مشايەخەكان، تەرخانى دوابارە بەرھەمەپىنانەوھى رەمزەكانى ئىسلام، تەرخانى بۆنەو يادە دىنىھەكان، كەسايەتیهكانىان، بەرپاستى تىرۆرى ئابورى كۆمەلگا و لوشدانى پاروھانانى برسى و بىكارى خەلك نىھ؟ تىرۆرى بۆنەو يادە ئىنسانى و پىشكەوتنخاوازو ئىنسانىھەكان نىھ؟ وە قورىانىانى سەد بەرابەرى كارە تىرۆرستىھەكانى تر نىھ؟

دانى مليونان دىنارو دۆلار بە رەوتە ئىسلامىھەكان، لەداھاتى خەلكى كوردستان، بە راستى تىرۆرى رەوتى مەدەنى و ئازادىخوازى كوردستان نىھ؟ بەشدارى پىكردنى ئىسلامىھەكان لەدەسەلاتدا، بە راستى تىرۆرى ھەرھەولىكى رەوتى مەدەنى نىھ بۆ دەسەلاتى سىياسى و مەدەنى و ئىنسانى؟

بە ھەموو ئەو كەسە تانەو ھەرتۆۋە بەرگىرى لىدەكەن، كە سەرچاۋەكەى دىنى ئىسلام و دەمارگىرى قەۋمى و ەشیرەت پەرسىتىە، ھەریاساۋ بریارو پەيامىك بەرگىرى لە دىموكراسى و ەقى فەردو مافە مەدەنىەكانى ئىنسان بكات، بەرگىرى لە ئىرادەى ئازادانە و راستەوخۆى ئىنسان بكات، ئەم ھىزە سوسىيال دىموكرات و دىموكراتى ە، بەۋىنەى قارەمانانانى ناۋ مىژۋوى ئىسلام!! لەدژى دەۋەستەنەۋە، لەھەموو مىژۋوى دورودرىژى ئەم حزبانەدا، ھەزاران جارو رۆژانە ھەۋالى دەستگىركردن، رفاندن، تىرور، ھەرەشە..... لە خەلكى روناكىر، رۆژنامەنووس، مامۇستای زانكو، ھونەرمەند، گۆرانى بىژ، دەبىستىن كە لە ژىردەسەلاتى حزبى دىموكراتى و سوسىيال دىموكراتىدا بە رپۆۋ دەبىت، و زوربەشيان بەدەستى خۆيان دەكرىت، كەچى بەدەگمەن ھەلكەوتوۋە، مەلەكە راپىچى زىندان بكرىت، شىخىك بەر بە كەسە تەكەى گىرايىت، بلىنگۆى مزگەوتىك داگىرايىت... تاد.

دەیان رۆژنامە دراۋن بەدادگاۋ داخراۋن، كە زوربەیان لەسەر ئەۋە بوۋە، كە لەدژى كۆنەپەرسىتى ئىسلامى و كاروكردەۋەكانىان ووتار، يان ھەۋالىكىان، بلاوكردۆتەۋە، لەۋلاشەۋە دەیان رۆژنامە و گۆفار، دەیان بلىنگۆۋ بە پارەى دەمى خەلكى لە لایەن ئەم حزبە بەناۋ دىموكراتى و سوسىيال دىموكراتەۋە، بۆيان ھەلپژاۋە..

ھەلپشتنى پارەۋ داھات بۆ مەلاۋ كۆنەپەرسىتى ئىسلامى، بىبىنە، كەچى پارە بۆ رۆژنامەى پىشكەۋتنخۋان و سكوۋلار، بۆنوسەرانى ئازادىخۋان دەستەمۆنەكراۋ، بۆ ھونەرمەدان و داھىنەرانى دەیان بواری ئىنسانى، گۆرانى و مۆسىقى و زانستى... ئەك ھەر نىە، بەلكە بۆ بەرگرتن و بەرتەسكردنەۋەى كارەكانىان ئىمكانىيات ھەىە.

ئەمە ئەۋ دوۋحزبە دەسەلاتدارەن كە ەككىيان دىموكرات و ئەۋىترىش سوسىيال دىموكرات، رىزىك نوسەرو قەلەم بەستى كېردراۋو دەربارىش بىشەرمەنە بەرگىرى لەم دەسەلات و كاروكردەۋەكانىان دەكەن، و ھەرۋەكو مەلاكان ژەھرى كۆنەپەرسىتى دەكەن بەسەرى كۆمەلگای كوردستاندا.

دەسەلاتى سىياسى لەكوردستاندا، ماھىەتلىك كە ھەيانە، بەردى بناغەى ژىنگەى تىرورىزمى ئىسلامى و كۆنەپەرسىتى ئىسلامى، گەراى كۆنەپەرسىتى ئىسلامى باشتىن مندالداۋ بۆگەشەكردنى دەسەلاتى ئەم دوۋحزبەىە.

بەرەى رادىكال و پىشكەۋتنخۋانى كوردستان، نوسەران و قەلەم بەدەستانى سكوۋلارو ئازادىخۋان، ئەگەر بریار بىت ئىسلام بجنە قەفەزى تاۋانەكانىانەۋە دەستى لە سەر ژيانى سىياسى و كۆمەلەتەى كۆمەلگە كۆتا بكن، بەر لەھەموو شت ئەۋەىە كە نابى ھىچ خۆشباۋەرىەكىان بەدەسەلاتى ئەم دوۋحزبە ھەبىت، و ئەبىت ئەم دوۋحزبە بەۋىنەى حزبى ھەلكىشراۋ لە كۆنەپەرسىتى ئىسلامى، بەۋىنەى بەھىزكردنى رەۋتە ئىسلامىەكان، بەۋىنەى سازدانى ژىنگەى تىرور، ... بناسىن.

ھاۋكات دەبى ھىرش بۆ سەر ئىسلامىەكان و ئىسلامى سىياسى، ھىرشىكى ھەمەلەىنەى بەردەۋام بىت، نايىت لە روداۋەكان و تىرورەكانەۋە دەست پىبكات، دەبى ھىرش بۆ سەر ئىسلام و ئىسلامى سىياسى لە ئايدۆلۆژىياكەىەۋە لە تەۋجىھى تىرورەكەىەۋە لە ژىنگەكەىەۋە، دەست پىبكات، ە دەبى ئەم ھىرش و خەباتە دژى دىن و ئىسلامىەكان، بىتە سەرلەۋەى خەباتىكى ھەمەلەىنەى بەرەى پىشكەۋتنخۋانى

كۆمەلگا، كە ھەم دەستی ئىسلامىيەكان لە سەرژىيانى خەلك كۆتا بكات و ھەم دەسەلاتى سىياسى بخاتە ژىر
گوشارىكى واو، كە دىن لە دەسەلات جىيا بكاتەو.

وہ يەكيتى وپارتى دەبى گوشارى جەماوهرىيان بخريته سەر يان ناوى خوڤيان بگۆپن، بە پارتى ئىسلامى
كوردستان و يەكيتى ئىسلامى كوردستان، يان دەبىت دىن لە دەولەت و پەرودەو خوڤندن و ياساكان
جىيا بکەنەو، دەبى ھەموو خەلكى كوردستان و بەرەى پيشكە و تنخواز لە كوردستان لەو راستىيە دۇنيا بن،
كە يەكيتى وپارتى بەبى گوشارىكى بەھيزى جەماوهرى دەستی دىن و ئىسلامىيەكان و تىرۆر لە سەر سەرى
كۆمەلگا لانا بەن.

2005-8-14